

Credētes enī inq̄t ianū quendā deū esse. eū tūc venerabant. et duas facies figurātes. vnā ante. aliā post. eo q̄ est principū anni sequētis et finis p̄cedentis. assumebāt enī formas mōstruosas. alij ex pelli- bus pecudū. alij ex capitib⁹ bestiarū. alij vestiētes tunicas mliebres. alij auguria obfuabant. dantes vel recipientes dyabolicas strenas. alij mēsas laure p̄paratas tota nocte manere sinebāt. putantes p̄ totū anni spaciū p̄iunia ī tali lib̄ abū- dāna p̄durare. q̄ p̄hibet xp̄ianos facere.

De festo epiphanie.

Equitur festū epi- phanie qd̄ vocabulum grecū so- nat latine manifestatio siue apparitio. Et est idē cū festo natiuitatis nihil enī nasci p̄fuit nisi apparuisset. Vt p̄ triplici ap- paritōe hodie solēizat ecclia. Vñ et ī co- dictib⁹ antiq̄s hec dies epiphaniarū p̄lali- ter intitulat. et id̄ tripliciter noīat. s. epipha- nia. theophania. et bethphania. Epipha- nia d̄r q̄zū ad illā apparitōez dñi q̄ facta est magis p̄ stellā. Magi aut̄ ipi fuerunt caspar. melchior. et balibasar. Et fuerunt reges iuxta illud psalmi. Tibi offerēt re- ges munera. Et iterū. Reges thar. et in. mu. of. re. ara. et saba. do. adducēt Quoz corpa de mediolano ī coloniā translata fuerūt. Et dicūt magi a magnitudine sciē. Per astronomiā enī cognouerūt. quia stella illa nō erat ex p̄stitutis a principio s. illa de q̄ balaā magister su⁹ p̄phetaue- rat. nu. xxiij. Quē stella ex iacob et sur- get v̄ga de israel. et de iacob erit q̄ dñetur Et id̄ moti sūt vt ductu illi⁹ stelle venirēt bethleem vt regē natū quē eis p̄phetaue- rat balaā adorarent. Et dicūt epiphania ab epi qd̄ ē supra. et phanos qd̄ est appa- ritio. q̄ desursū illa fuit apparitio. s. de ce-

lo. Vñ ab epi qd̄ ē supra. q̄ scriptū est. vs. qz dñi veniēs staret supra vbi erat puer. Erat quidez primior terre qz alie stelle. Et hec facta sūt tredecima die a natiuita- te dñi. q̄ die stella magos ad p̄lepiū du- xit. Et dicūt qd̄a. q̄ stella illa fuit spūālī- cr⁹. q̄ postea descēdit sup dñm baptisatū ī specie colūbe et ipi magis ī specie stelle. Alij dicūt q̄ fuit angel⁹ q̄ apparuerat pa- storib⁹ iudeis. s. illis tanq̄z rōe vtēbus ī forma rationali. istis vō gentilib⁹ tanq̄z irratiōabilib⁹ ī specie irratiōali. Alij et verū q̄ fuit de nouo creata. q̄ pacto of- ficio suo redijt ī primordiale materiam. Alij dicūt q̄ cecidit ī puteū. vbi adhuc dicūt apparere. solistū virginib⁹. Solet aut̄ q̄ri quō tā cito videlicet īfra. xij. dies de tā remotissimis regionibus hierosoli- mam venerūt. q̄ d̄r esse ī medio mūdi. iux- ta illud ps. Rex noster opar⁹ est salutē ī medio terre. Dicit ysidor⁹ q̄ ante nati- uitatē stella illis apparuit. vt possent ibi eē ī tpe oportuno. Hiero. dicit q̄ ī die natalis p̄mo ab eis visa ē. s. venerunt ī dromedarijs. iuxta illud p̄pheticum. In undatiō cameloz operiet te. dromedarij madian et effa q̄ velocissime currūt. Vñ et dicunt a dromos qd̄ est cursus. et ares qd̄ est virtus. et sunt minores camelis. s. veloci⁹ currūt qz illi. s. tantum ī vna die qzū equ⁹ ī trib⁹. Querit enī q̄re magi veniētes munera obtulerūt. r̄ndeo qz sm- bedā antiquit⁹ null⁹ ad regem vel dñm vacu⁹ introibat. qd̄ p̄ se et caldei obfuāt. Scdo sm bedā. obtulerūt auz beate vir- gini. p̄pter inopie subleuatōez. tibus con- tra stabili fetore. mirrā p̄pter membrorū pueri p̄solidatōez. et vermiū expulsiōe. Tercō qz auz ad tributū. tibus ad sacri- ciū. mirra vō ad seplurā p̄inet. p̄ bec tā īlinuātī xp̄o. regia p̄tās. diuīa maiestas

et humana mortalitas. Quarto quod aurum significat dilectionem. thus odor. mirra carnis mortificationem. que tria offerre deo debemus. **¶** Secunda apparitio fuit eadem die in baptismo. multis in annis reuolutis. scilicet xiiij. die tricesimo vel tricesimo primi anni. **¶** In lucas Et ipse ihesus erat incipiens quasi annorum xxx. Et ideo hec apparitio dicitur theophania. a theos quod est deus. et phanos quod est apparitio. quia ibi tota trinitas apparuit. pater in voce. filius in carne. spiritus sanctus in columba. Quidam autem heretici dixerunt solum ideo epiphaniae baptismi debere pro eo quod tunc christus fuit baptizatus nec dari spiritum sanctum baptizato in alio die. Et greci eadem die baptizant. Ob quam heresim extirpanda sancti patres decreuerunt neminem nisi in articulo necessitatis eadem die baptizare debere. Tercia apparitio fuit postea sicut eodem die anno reuoluto. cum esset xxx. annorum et xiiij. dierum. scilicet quando manifestauit se esse deum per mutationem aquae in vinum quod fuit primum miraculum apertum. quod dominus fecit in chana galilee. vel simpliciter primum quod fecit. Et hec apparitio dicitur theophania a theos quod est deus. et phanos quod est apparitio. quia ista apparitio facta fuit in domo in nuptijs. De his tribus apparitionibus fuit solennitas in hac die. Sed quia ecclesia non potest perficere de omnibus una et eadem die solennizare. ideo de stella plene exequitur. et de alijs aliquid ad miscet. ut notetur quod tres fuerunt in illa die apparitiones que leguntur in euangelio tanquam sub die eadem facte. De primo miraculo hodie fere totum cantat officium. quia ista specialiter natiuitas domini genibus est notificata. De secundo duo responsoria cantant. scilicet primum. Hodie in iordane. Et in colube specie. quod a pluribus ecclesijs ponitur nonum. et ideo primum et nonum. quia baptismus est primum sacramentum nostre redemptionis. per quod reformamur et siles angelificamur quorum sunt nouem ordines. Bruno autem sines.

episcopus corrector officij antiphonarij dixit quod in responsorio. in colube specie. et in antiphona. vox de celo. que dicitur in octaua ad laudes. non debet esse verbum istud. ipsum audite. quia ibi baptismus non fuit hoc dictum a patre. sed in transfiguratione. et que agunt festum transfigurationis cantant responsorium in quod illud princeps. quod dicitur. Ego sum testis. quod hic est ille qui promissus est in lege. deus. xiiij. vbi dixit moyses. Prophetam de gente tua et de fratribus tuis suscitabit tibi deus ipsum audies etc. Qui autem verba eius que loquetur in ore theos audire noluerit ego ultor existam. De tercio vero miraculo cum alijs cantat una antiphona. scilicet tribus miraculis. Beda etiam dicit in commento super lucam quartam apparitionem factam fuisse eadem die anno reuoluto cum esset xxxi. annorum. scilicet in fractione quinque panum et saturatione quinque milium hominum. et illa dicitur theophania. a theos quod est deus. et phanos quod est apparitio. Sed de hac nil hodie agit. Preterea dubitatur utrum hoc contingat ista die. tunc quia in originali bede non sic legitur. tunc quia iohannes vi. vbi de hoc miraculo agit dicit. Erat autem primum pascha etc. Ideo autem institutum fuit hac die festum de tribus miraculis. quia hec dies fuit antiquitus celebris in honore augusti cesaris propter triplicem eius triumphum que suo tempore romano impio tres regiones subiugauit. scilicet parthiam. egiptum. et mediam. Illa ergo celebratio ecclesie in melius commutauit videlicet ad celebrandum christo pro eius triplici miraculo. In quibusdam ecclesijs non dicitur hac die ad nocturnos. Domine la. mea aperies. nec deus in adiutorium. nec gloria patri. nec himnus. ad notandum promptitudinem gentium que statim stella apparere venerunt. ex arripio ergo ad nocturnos venit quasi ipso facto dicat ecclesia. quibus non est narratum de eo veniebant et qui non audierunt contemplati

sunt. esa. liij. c. **U**el potest dici q in hoc festo sit p̄cipue mentio de gentiliū p̄uersio ne. quos illi tres magi initialit̄ p̄cesserūt. **Q**uia ergo p̄uersio ip̄oz gētiliū adhuc erat imperfecta. q̄ i paucissimis. s. in ipsis tribus magis. idcirco i signū huius ecclesia obmittit cantica. q̄ iā p̄uersoz seu p̄fecto rū esse vident. sicut gloria patri. hymnus et hmoi. **H**ac etiā de cā nō p̄mittitur. dñe la. m. a. nec de in adiutorii. q̄ s̄m aplm corde credit ad iusticiā. s. p̄i. ore autē cōfessio fit ad salutē. s. postea. **I**nuitatorū etiā nō d̄r p̄pter q̄tuor ratiōes. **P**rima ad ostendendū q̄ ecclia in p̄micijs suis venit de gentib⁹ ad dñm nō inuitata vel vocata p̄ p̄conē aliquē. s. sola stella duce. iuxta illud. **N**emo nos p̄duxit. vt sic incunat erubescētia eis q̄ tarde credunt. cū multos habēat p̄dicatores. magi enī nō vocati venerūt adorare xpm. **S**cda vt nos q̄ q̄tidie iuitamur et excitamur ad orandū et dep̄candū deū videamur detestari inuitatōez fraudulentā herodis dicentis magis. **I**te et interrogate diligenti de puero etc. **T**ercia cā est q̄ ip̄a res nos iuitat. s. stella p̄ quā significat fides q̄ ducit nos ad deū et illuminat nos in nocte hui⁹ seculi. **Q**uarta q̄ psalmus venite. q̄ idē dicit dicit i nocturnis. et sic idē repeti viderē. **L**icet ergo hac die nō dicat inuitatorū. tñ psalm⁹ inuitatorū. s. venite exultem⁹ in tercio nocturno ad septimam antiphonā dicit. ad ostendendū q̄ in tercio tpe. s. gratie sufficiēter inuitata est ecclesia de gentib⁹. et null⁹ se excusare pōt. q̄ in omnē terrā exiuit sonus eoz. **E**t q̄ tercio tpe. s. gratie data ē vniformis grā in plenitudine. **D**icit q̄ ad septimā antiphonā ad notandū q̄ p̄ baptismū datur spūs septiformis. **P**er hebdomodā dicitur inuitatorū in p̄sona magoz alijs q̄

viderāt nunciantū. **R**egunt autē tres lectiones de esaia q̄ exp̄ssius loquit de xpi natiuitate. de qua. siue de nati apparitōe hoc festū est. **S**z querit q̄re in quibusdā ecclis in p̄ncipio tercij nocturni hui⁹ festi canit psalm⁹. **D**e⁹ noster refugium. cū antiphona fluminis etc. **C**ū ip̄e p̄cedat in ordine psalterij vltimū psalmū p̄me nocturne. et oēs secūde. **R**espōdeo tercium nocturnū recolit nouū testamētū. qd ē temp⁹ gratie. quā p̄pter hoc tercium nocturnū habet i capite antiphonā. **F**luminis. q̄ cū dicto psalmo nouū tangit testamētū. et ideo dicit psalm⁹ tūc et nō p̄i dicit. **P**roterea antiphona ip̄a habet alleluia. qd nō ponit in antiphonis prime vel secūde nocturne. vt dictū est sub natali. **R**ursus ideo ponit in septimo loco q̄ p̄inet ad septiformē grē spūm p̄ vim baptismi collatū. sequētes etiā antiphone cū suis psalmis nouū indicāt testamētum. **E**t hi tres psalmi monstrāt cōmotionē gentiū p̄tra p̄dicatōez ap̄loz. subuersionē ydoloꝝ. et p̄uersionē fidelium. **R**omana tñ ecclesia dictā antiphonā fluminis cum suo psalmo ponit in primo nocturno. et psalmus venite in tercio. s̄m rectum ordinatum et naturalem ordinem psalmoz. et cōgrue. q̄ gentes tēpore gratie venerunt ad fidem. **E**t attende q̄ antiphone in prima parochia siue nocturna p̄tinent sacerdotes. in secunda reges. in tercia vsqz ad angelos puenitur. **P**ost tercij nocturnū statim cantat euāgeliz luce. **F**actū est autē. in q̄ de baptismo saluatoris plene agit. et ei⁹ genealogiā d̄scribit. q̄ vt p̄missū est hoc festū de natiuitate est. **N**otandū autē est q̄ marbe⁹ in euāgelio. liber generatōis enumerat generationē illā incipiēs ab abraam descēdēdo vsqz ad ioseph viz marie o q̄ nat⁹ ie. etc.

ostēdēs p hoc q a summo celo fuit egres-
sio ei⁹. ⁊ q̄liter dñs ad nos descendit. Si
militer elaias. vii. dona spūssāci enume-
rans. vltimo ponēs timorē dicit. ⁊ reple-
bit cū spūs timoris dñi. **S** Lucas in hoc
euāgelio. factū est autē. illā enumerat ascē-
dendo. qz post baptismū eam enumerat.
nec sicut eā in abraā. s; i eadē vsq; ad deū
pcedit p grad⁹ sic. q fuit heli zc. ostēdens
p hoc q a baptismo iter est ad deū. s; hoc
q̄li p qdā gradus virtutū q significant p
patres gdatim ordiatos. ⁊ tangit filios
fm legē. nō fm naturā sic. q fuit natban.
q fuit dauid sup. fili⁹. s. adoptiuus. **U**na
ergo generatio describit descēdendo. al-
tera ascēdēdo. quoniā vna carnalis. al-
tera spūalis. **I**n vna ponitur genit. vbi
carnalis generalis ⁊ tpalis successio exp-
mit. **I**n aliera ponit q fuit vt notet spūa-
lis generatōis adoptio. ⁊ describit ascen-
dendo. vt notet spūalis ascēsus. **P**rima
terminata est i virgīs pu. secūda nobis
inchoata est p baptismū. **T**ria ergo sunt
euāgelia hui⁹ solēnitatis. **U**nū est d ba-
ptismo. s. factū est. **S**ecundū de magis.
s. **C**ū nat⁹ eēt ibi. qd dicit in missa ⁊ ibi
dicit. sic eīz scriptū est p pphetā. s. michēā
c. v. **T**ercū est de nuptijs. qd dicit in dñi
ca sequēti post festū bean bilarij. **G**ane
pmissa duo euāgelia de generatōe xpi d
nocte dicunt vñū in natiuitate. alterū in
epiphania. qz vira qz xpi generatō fuit
in nocte. i. obscura ⁊ priorū sensib⁹ non
intellecta. **D**e hoc etiā sub natali dicitū ē
Post euāgelij ecclia exultando dicit.
Te deū laudam⁹. **P**az ergo agit d bap-
tismo dñi in nocturno officio. sed supplet
in octaua. in q agit de apparitōe facta in
baptismo p̄ham in antiphonis laudū q
ostendūt effec. n baptismi i not is. s. vt ba-
ptizemur. vt a peccatis p nostz lauacrū

abluamur. **O**mēs enī vni⁹ ⁊ septimi to-
ni sūt. vni⁹ ad notandū ecclie vnitatē i q
solū baptisma pdesse p̄t. **S**eptimi ad no-
tandū q i baptismo dat septiformis grā
spūssāci. vel qz p baptismū puenit ad
septimā etatē quiescentiū. **S**i enī aliq
ltatiz post baptismū digne acceptū dece-
dat mox recipit primā stola q dat i septia
etate. i. in secunda vespa. **A**ntiphona vō
ad magnificat est octaua toni qz in vespa
mūdi nobis dabit stola secūda. i. glia cor-
poris. quā in octaua etate nos receptos
lperam⁹. **D**uplex enī ē mūdi vespa. p̄ma
est sexta etas. fm qd dñs dicit in vespa mūdi
nat⁹. iuxta illd. **V**ergēte mūdi vespē. **S**e-
cūda ē finis mūdi. in q vel post quā dabi-
tur nobis gloria carnis de q dicit. **A**d ve-
spam demorabit flet⁹. **N**ā vsq; tunc erit
flet⁹ miserie nrē. s; tūc erit finis. **D**icit etiā
ad horas capitulū illud. **S**urge ⁊ illumina-
re. **E**t illud. **S**up te autē. ⁊ illd. **I**nundatō
q sūt elaias. lx. c. **M**issa siue diurnū offi-
ciū sūt p̄tinet ad primū p̄ncipale ⁊ p̄cipu-
um miraculū. s. ad p̄micias tpm gentiū
⁊ ad munera magoz. ⁊ ad xpi natiuitatē
Unū introit⁹ q sumit de elaias. licet n sit ibi
p̄tinue ē. **E**cce aduenit zc. **E**cclia enī d gē-
tib⁹ electa p suo vocatōis initio gaudēs
gratiōsū laudis p̄coniū. offert deo p sua
lalute d. ecce zc. q. d. **E**cce i p̄patulo est q
dñs natura dñator effectu aduenit. i. ad
nos venit. i. carnē assūpsit. **U**el vt alluda-
m⁹ p̄senti diei ad nos venit. i. q in carne
latebat. p multa signa de⁹ eē apparuit. vt
p stellā. p magoz munera. p vocē patnā
⁊ p spūm sanciū i colūba. **E**t p̄p̄ hoc vti
aduerbio demonstrādī ecce. ostēdens ap-
paritōez filij dei q̄li ad oculū per p̄missa.
Ep̄la. **S**urge ⁊ illumina. **E**t graduale
Omnes de laba zc. sunt de eodē. ⁊ sumit
de elaias. lx. c. **E**t euāgelij de eodē. s. **C**ū nat⁹

esset iherusalem. qđ est math. ij. c. ex quo su-
munt alla & comunio. Sicut autē marii-
no officio fit suppletio in octaua. ut iā ta-
ctū est. ita & mille officio simplici fit sup-
pletio. **N**ā introit⁹ misse hodiernae notat
gaudii gentiū de aduentu saluatoris ex-
ultantiū. & i collecta hortat gentes ad cō-
templandā ei⁹ spēm puenire quā p fides
cognouerūt. Reliquū totum est dī mira-
culo hui⁹ diei. s. de gentilib⁹ p stellas du-
ctis. **N**ō est p̄mittendū qđ in ytalīa i
missa hui⁹ diei futurū pasca p̄lis annū-
ciat. Sacerdos nāq; vel ali⁹ post offer-
toriū dicit alta voce. **A**nnuncio caritati
vestre gaudiū magnū qđ erit omni p̄lo
qđ septuagesima erit tali die & pasca tali.
In p̄lio vō bratharen. ita legit. **I**dlacu
it ut postq; oīa i p̄lio sacerdoti fuerit
ordinata supvenit ipius anni pasca qđ
kalenday die. i. qđ die ante vel post kalē-
das. vel quota luna debeat suscipi a me-
tropolitano ep̄o intimet. qđ ceteri ep̄i vlt
reliqui cler⁹ breuiculo subnotātes vnus
q;sq; in ecclia sua adueniēte natalis dñi
die post euāgelicā lectōez p̄lo annūciēt.
Hoc tñ ubiq; nō fuit. **R**ursus i p̄lio
cartbagin. statutū est. ut dies pasce for-
matay. s. i. rāz subscriptōe oībus intimet.
dies vō p̄lij. xj. kal. fuet. **Q**uidā autē vl-
tramontani ep̄i i synodo quā celebrant
die mercurij. primiori festo beati luce p̄-
missa annūciāt. **Q**uidā asserūt i vigilia
epiphaniē ieiunandū fore. eo qđ sibi pro-
priū officiū appropriāt. & alla in officio
nūi i dñica intueniat. subiect. & dī euan-
gelij defūcto herode. qđ ē math. ij. c.

De octaua epiphaniē.

Octaua epiphaniē
in omni cantu. & i lectōe esaiē qđ legitur p
epla. **D**ñe de⁹ me⁹. agi de baptismo. vñ

ibi dī. **E**xultēt solitudines iordanis. iō qđ
in iordane vim regeneratiuā dñs p̄tulit
aquis. instituēdo baptismū. & qđ gentesq;
a deo p̄ri⁹ erāt q̄si i solitudine defce ad eū
rederūt. **O**ctaua ergo epiphaniē suppleti-
onis est. ut in ti. p̄cedēti dictū est. qđ sicut
in festo recolim⁹ quomodo xps baptiza-
tus est. ita in octaua rem p̄pter quā bap-
tizat⁹ est. qđ antiphonē illi⁹ diei oñdunt
In octaua igit de secundo epiphaniē mi-
raculo. s. de baptismo iubilāt. ut i anph.
veterē hoīez & ceteris qđ sequunt. qđ trās-
late sūt de greco in latinū graui⁹ p̄tinēt
in dictamine ydeoma. & sunt de septimo
tono. qđ p̄tinēt ad baptismum vbi septi-
formis gratia spūs sancti opatur. & sūt no-
uem quoniā p̄ianuā baptismi peruenie-
mus ad p̄soniū nouē angeloz. **S**unt tñ
octo de hoc exp̄sius agētes p̄pter veraz
octauā ad quā baptisma ducit. **E**t meri-
to baptismi officiū ad octauaz differē. qđ
vicē tenet circūcisionis qđ in octaua cele-
brat. **E**t cantat hac die inuitatoriū. qđ
p̄dicantib⁹ aplis ad baptismū sūt hoīes
inuitati. **Q**uedā vō ecclie dicunt hac die
ad missam euāgelij. venit ihūs a galilea
qđ est math. ij. c. **A**lie dicūt vidit iohan-
nes ihūm veniēte ad se. qđ est ioh. j. ca.
& epistolā. **S**urge illuminare.

De prima dominica p⁹ epiphaniā.

Prima domi-
nica post epiphaniā. scilicet in
fra octauas dicturi p̄mittimus
qđ ab epiphania vsq; ad septuagesimam
possunt esse sex dominice ad plus. & vna
ad minus. **I**n quibus omnibus intēdit
ecclia in nocturnis officiis ostēdere ap-
paritionem domini. ut stella oriat in no-
bis qđ ducat nos in bethleem superiōrē. &
fere omnia que hoc tempore dicunt ad